

PROTOKÓŁ z XXIV posiedzenia Rady do Spraw Cyfryzacji, które odbyło się 17 grudnia 2021 roku, o godzinie 14:00 w formie wideokonferencji.

Współpraca Rady do Spraw Cyfryzacji z Zespołem technologii przełomowych KPRM Cyfryzacja.

Pani Anna Biała, Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwiązań Innowacyjnych KPRM, rozpoczęła spotkanie od wskazania potrzeby stworzenia przy KRMC zespołu zadaniowego ds. technologii przełomowych - w celu sprostania coraz trudniejszym wyzwaniom z obszaru rozwoju nowych technologii. Przedstawiciel Rady do Spraw Cyfryzacji w zespole przede wszystkim zapewniłby stałą współpracę pomiędzy KPRM a Radą, zarówno w ramach diskutowanych jak i wdrażanych kierunków działań w zakresie rozwoju technologii przełomowych. Rada jako organ opiniotwórczy może dodatkowo wesprzeć ministra właściwego ds. informatyzacji w zdefiniowaniu celów postawionych przez ministra przed grupami roboczymi.

Podkreślone zostało, że w ramach Departamentu Rozwiązań Innowacyjnych KPRM zostały reaktywowane 3 grupy:

- Grupa Robocza ds. Rejestrów Rozproszonych/Blockchain
- Grupa Robocza ds. Sztucznej Inteligencji (GRAI)
- Grupa Robocza ds. Internetu Rzeczy (GrIoT)

Zaplanowano stworzenie grupy ds. telekomunikacji kwantowej.

Zaprezentowano prace w ramach poszczególnych grup roboczych. Rozpoczęto od grupy ds. Rejestrów Rozproszonych/Blockchain. Początkowe założenie, które zostało przyjęte dla prac grupy to skupienie się na tematach, względem których interesariusze rynku mają oczekiwania od państwa. Rola ewentualnych projektów w sektorze publicznym, które w zasadzie jeszcze w naszym kraju nie powstały, jest trudna do wskazania. Blockchain w usługach publicznych należy postrzegać nie w aspekcie pieniądza elektronicznego, lecz w aspekcie systemu zaufania, który służy utwierdzeniu weryfikowalnych poświadczeń, aby strony mogły sobie zaufać. Dla grupy roboczej przyjęte zostały następujące założenia:

- zapewnienie warunków dla rozwoju zastosowań blockchain w różnych sektorach gospodarki oraz w sektorze publicznym;
- identyfikowanie obszarów rynku, gdzie oczekiwane i niezbędne może być zaangażowanie państwa;
- pełnienie funkcji platformy współpracy międzysektorowej, gdzie można poznać i przedyskutować różne punkty widzenia, interesy, uwarunkowania prawne, regulacyjne, organizacyjne, a nawet kulturowe.

Podkreślone zostało, że Minister Cyfryzacji stał się sygnatariuszem porozumienia „European Blockchain Partnership”, które zostało zainicjowane przez Komisję Europejską z celem budowania infrastruktury dla usług sektora publicznego.

Wskazano, że dokumenty przygotowane przez grupę roboczą ds. Rejestrów Rozproszonych/Blockchain są publikowane na stronach KPRM. Są to np.:

- *Koncepcja poszerzenia pojęcia prawnego pieczęci elektronicznej.* Wprowadzenie elektronicznej formy oświadczenia woli w imieniu osoby prawnej w oparciu o kwalifikowaną pieczęć elektroniczną, pozwalającą ograniczyć konieczność czasochłonnej weryfikacji łańcucha uprawnień osób upoważnionych do oświadczeń w imieniu tej osoby prawnej. Zmiana w prawie cywilnym ma umożliwić:
 - automatyzację procesów między osobami prawnymi poprzez wprowadzenie zasady uzasadnionego domniemania działania w imieniu przedsiębiorcy;
 - uporządkowanie statusu prawnego czynności realizowanych w systemach zautomatyzowanych.
- *Weksle elektroniczne.* Temat zainicjowany przez sektor bankowy. Możliwości dematerializacji weksla, jako jednego z podstawowych instrumentów gwarancyjnych w obrocie gospodarczym. Wraz z nastaniem ery obrotu elektronicznego istotnym niedomaganiem stała się materialna forma weksla, pomimo że jest to jeden z najstarszych i najlepiej poznanych instrumentów płatniczych.
- *RODO i blockchain.* Uregulowania RODO opracowano przed zidentyfikowaniem uwarunkowań nowszych technologii rejestrów rozproszonych, stwarzających problemy z interpretacją takich kwestii jak ustalenie miejsca przetwarzania, podmiotu administratora, a także skutków prawnych pseudoanonimizacji w kryptografii.
- *Token jako obligacja.* Przygotowano dokument analizujący możliwość nadania technologicznej formy tokena obligacji, czyli klasycznej i powszechnie wykorzystywanej na rynku formie dłużnego papieru wartościowego. Obowiązujące od lipca 2019 r. uregulowania praktycznie zablokowały tę formę w Polsce. Wspomniane opracowanie dotyczy przede wszystkim kwestii prawnych. Wskazuje też potencjalne korzyści emisji tokenu, który byłby obligacją. Tym samym ma otworzyć dyskusję na ten temat w instytucjach nadzorujących rozwój rynku finansowego.
- *SIRA - Standard Interfejsu Rejestrów Akcjonariuszy* – to inicjatywa grupy podmiotów prowadzących elektroniczne rejestry akcjonariuszy (w tym czołowych banków PKO BP, ING, Santander), innych domów maklerskich oraz szerokiego grona partnerów zainteresowanych transformacją cyfrową sektora finansów. Neutralna platforma debaty oferowana w grupie roboczej pozwala podjąć współpracę interesariuszom rozwoju rynku, pomimo realizowania na co dzień konkurencyjnych działań. *SIRA 2* - w oparciu o sprawdzoną formę współpracy wykorzystywaną przez Koalicję na rzecz Polskich Innowacji kontynuowane są prace nad zwiększeniem funkcjonalności SIRA.

Obecnie obejmują one opracowania dla blockchain aplikacji – Tablica Ofert Kupna dla rynku akcji.

Wspomniano, że w Polsce został uruchomiony węzeł europejskiej sieci EBSI (European Blockchain Services Infrastructure) w NASK. Z pewnością kwestią do dyskusji będzie skonstruowanie portfela tożsamości w kontekście nowego rozporządzenia eIDAS. Ciekawymi projektami w tym kontekście są: *uznawanie dyplomów* (obywatele uzyskują cyfrową kontrolę nad swoimi uprawnieniami edukacyjnymi, co znacznie obniża koszty weryfikacji i zwiększa zaufanie do autentyczności dokumentów), *europejski numer ubezpieczenia społecznego (ESSP)* (zapobieganie nadużyciom, oszustwom lub błędom poprzez zapewnienie łatwiejszej wymiany poświadczeń i wymianę danych pomiędzy instytucjami europejskimi) oraz *zarządzanie procesem azylowym* (ułatwienie zarządzania procesami transgranicznymi i między instytucjami, w postępowaniu z osobami ubiegającymi się o azyl).

Ukazano, jak w nowej perspektywie te projekty mogą być zakotwiczone w odniesieniu do strategii UE zarówno pod względem regulacji jak i instrumentów finansowych. Obecnie zaczynają się konkursy dla „Digital Europe Programme”, gdzie znajduje się bardzo dużo tematów technologicznych. Powstanie nowy „Connecting Europe Facility”, a w nim m.in. komunikacja kwantowa. Jest także nowa strategia, która będzie przez najbliższy rok negocjowana, czyli „Cyfrowy Kompas dla Europy”. Od początku roku będzie negocjowany nowy instrument „European Digital Infrastructure Consortium” (EDIC), w którym znajduje się dużo projektów technologicznych. KE postanowiła wspierać technologie, które uznaje za przełomowe.

Następnie omówiono Grupę Roboczą ds. Sztucznej Inteligencji (GRAI). Grupa została reaktywowana w maju br. Do współpracy zaproszono przedstawicieli kancelarii specjalizujących się w prawie nowych technologii, dostawców technologii, przedstawicieli nauki oraz liczne organizacje pozarządowe i przedstawicieli działających na rynku sektorów związanych z obszarem zdrowia, finansów oraz edukacji. W GRAI aktualnie działa 14 podgrup – każda ma swojego lidera, który koordynuje prace zespołu. Ekspertki opierają swoje prace o dokument „Polityka dla rozwoju sztucznej inteligencji w Polsce od roku 2020”. Ogólne cele i wstępne założenia działań grupy to:

- wypracowanie rekomendacji służących zapewnieniu w Polsce odpowiednich warunków dla rozwoju zastosowań AI w przedsiębiorstwach i w sektorze publicznym,
- wsparcie we wdrażaniu założeń zawartych w *Polityce rozwoju AI w Polsce*,
- wypracowanie propozycji projektów wykorzystujących zagadnienia AI oraz sposobów wsparcia rozwoju tych już wdrażanych,
- opracowywanie założeń kampanii edukacyjnych w zakresie nowych technologii.

Każda z podgrup ma zdefiniowane swoje założenia dla indywidualnych obszarów.

Ponadto wspomniano, że został opublikowany Portal sztucznej inteligencji, na którym grupa robocza GRAI ma swoją zakładkę.

Kolejna przedstawiona grupa to Grupa Robocza ds. Internetu Rzeczy (GrIoT). Skupia się przede wszystkim na zachowaniu aktywnego dialogu z rynkiem w zakresie np. kwestii związanych z regulacjami prawnymi, które mogą sprzyjać bądź też blokować rozwój technologii Internetu Rzeczy czy wdrażania rozwiązań opartych na Internecie Rzeczy. Efektem pierwszego etapu prac był raport „IoT w polskiej gospodarce”. Jedną z podjętych inicjatyw wynikających z rekomendacji grupy była seria konferencji „Perspektywy dla rozwoju Internetu Rzeczy – Samorząd Przyszłości” - pod patronatem Prezydenta R.P. Kolejnym produktem, który powstał i stanowi punkt odniesienia dla dalszych prac jest opracowany przez grupę roboczą w 2020 r. raport „CPK-Lotnisko przyszłości”. Najaktywniejsze działania zostały zrealizowane w obszarze analizy jednej z głównych rekomendacji opracowanych przez grupę ds. legislacji, dotyczącej wprowadzenia do polskiego porządku prawnego odpowiedzialności za błędy urządzeń IoT. Zakończone analizy zostały przekazane Ministerstwu Sprawiedliwości. Wskazano, że jednym z przyszłych zadań dla grupy może być stworzenie wokół Centralnego Portu Komunikacyjnego centrum innowacji, eksperymentowania i testowania przełomowych technologii.

Pani Dyrektor Anna Biała wskazała, że Departament Rozwiązań Innowacyjnych KPRM jest po wstępnych rozmowach z Panem Ministrem Januszem Cieszyńskim oraz Departamentem GovTech Polska w sprawie powołania zespołu zadaniowego polityki sztucznej inteligencji, który działałby przy KRMC pod przewodnictwem pełnomocnika GovTech.

Pani Dyrektor wspomniała, że od przedstawiciela Rady ds. Cyfryzacji w zespole technologii przełomowych oczekuje współpracy i wsparcia w celach wypracowanych dla grup. Poinformowano także o częstotliwości spotkań grup. Pan Przewodniczący wspomniał, że Rada musi przedyskutować kwestię udziału członków Rady w pracach grup roboczych.

W dalszej części posiedzenia członkowie Rady wypowiedzieli się i zadawali pytania przedstawicielom KPRM w sprawach prac grup roboczych.

Pan mec. Robert Kroplewski wskazał, że zespół technologii przełomowych jest próbą zespolenia wszystkich technologii i zarządzania wszystkimi dotychczas działającymi w tych tematach grupami. W związku z tym budowana jest pewna nowa specjalizacja. Jednocześnie każda grupa robocza o tematyce sztucznej inteligencji kontynuuje wcześniej wypracowaną politykę oraz ewoluuje w celu zmian na wypadek takiej potrzeby.

Pani Ewa Świętochowska z Departamentu Rozwiązań Innowacyjnych KPRM odniosła się do pytania czy w ramach grupy zajmującej się IoT będzie podobny podział (branżowy), jak przy AI. Wskazała, że dość ścisły branżowy podział występował na pierwszym etapie prac grupy. W efekcie kolejnych dyskusji uznano, że należy zawęzić liczbę podgrup. Prawdopodobnie jednak w dalszych pracach KPRM będzie weryfikować ten podział. Bardzo aktywna jest grupa, która opowiada za kwestie medyczne i zdrowie. Drugim, dużym obszarem są inteligentne miasta/gminy. Rozważany jest także obszar przemysłu. Wspomniano, że w każdym momencie można dołączyć do grupy. W roku 2022 będzie przeprowadzony nabór uzupełniający.

Wskazano, że zespół technologii przełomowych miałby działać przy KRMC w celu przeniesienia dyskusji i udroźnienia przepływu informacji pomiędzy grupami roboczymi, czyli rynkiem, do wszystkich resortów oraz do członków Rady Ministrów. Zadaniem przedstawiciela Rady ds. Cyfryzacji byłoby zbieranie w dyskusji w ramach zespołu zagadnień wypracowanych wspólnie na poziomie współpracy pomiędzy Radą ds. Cyfryzacji i grupami roboczymi. Jednocześnie istotne jest przenoszenie tych wniosków do dyskusji, która toczyłaby się w ramach KRMC pomiędzy wszystkimi resortami reprezentowanymi w tym zespole.

Jeden z członków Rady zauważył, że spectrum zagadnień poruszonych w grupach roboczych jest bardzo szerokie. Zastanawiano się w jakim stopniu te zagadnienia będą mogły być konkretne, a w jakim bardzo ogólne. Zaoferowano pomoc z perspektywy uczelni nie tylko polskich, ale także Uniwersytetu Europejskiego. Wspomniano, że w sprawie projektu dyplomów europejskich KPRM szuka sojuszników/uczelni, które wezmą udział w pilotażu. Projekt jest obecnie rozwijany na gruncie europejskim tzn. jest pilotażowa sieć, w której uczestniczy 35 europejskich uczelni.

Zapytano o współpracę grup roboczych z przedstawicielami innych ministerstw oraz o adresowanie tematu cyberbezpieczeństwa w ramach grupy ds. technologii przełomowych. Wskazano, że cyberbezpieczeństwo blockchain to zagadnienie, nad którym zaczynają się prace. Powstały plany rozwinięcia tego tematu oraz stworzenia projektu, który można rozwinąć o infrastrukturę NASKu. Cyberbezpieczeństwo będzie ważnym obszarem działalności zespołu dotyczącego komunikacji kwantowej, który zostanie powołany.

[Przedstawienie efektów prac grupy ds. usług chmurowych – Pan Andrzej Dulka.](#)

W ramach Rady powstała grupa *ad hoc* ds. usług chmurowych, która składa się obecnie z 3 członków Rady. W grupie podjęto dyskusje nad tematyką chmurową dla przedstawienia na forum Rady przemysłów odnośnie aspektów międzynarodowych, szans, zagrożeń oraz obecnych działań w Europie (Gaia - X). Grupa zarysowała swój zakres działania. Uznano, że obecne przemyslenia i dyskusje w grupie to wstęp do wypowiedzenia się przez Radę, czy podejmie się tematu usług chmurowych i zaprosi do rozmów przedstawicieli administracji.

Zainteresowaniem prac grupy jest obszar funkcjonowania chmury w administracji. Są także przemyslenia dotyczące tematyki suwerenności danych. W odniesieniu do kwestii administracji publicznej wyłania się m.in. integracja usług, integracja danych w zasobach publicznych, rozumianych jako miejsca przechowywania i przetwarzania danych, zintegrowana informacja zarządcza czy też zintegrowany dostęp do danych. Zauważono, że możliwości w poszczególnych samorządach są jednak bardzo zróżnicowane. Pojawia się więc pytanie w jakim stanie zaawansowania (w szczególności w obszarze administracyjnym) są działania formalno-prawne, a także organizacyjne. Wskazano również, że wiele istotnych kwestii w zakresie usług chmurowych odbywa się na arenie międzynarodowej.

Uczestnicy posiedzenia:

Członkowie Rady:

1. Izabela Albrycht
2. Katarzyna Chałubińska-Jentkiewicz
3. Andrzej Dulka
4. Agnieszka Gryszczyńska
5. Michał Kanownik
6. Janusz Kosiński
7. Karol Krawczyk
8. Anna Beata Kwiatkowska
9. Dariusz Milka
10. Aleksandra Musielak
11. Józef Orzeł - Przewodniczący
12. Bolesław Piasecki
13. Paweł Śniatała
14. Robert Trętowski
15. Mateusz Tykierko

Zaproszeni goście:

16. Wiesław Paluszyński, ekspert Rady
17. Jarosław Mojsiejuk, ekspert Rady
18. Przemysław Sypniewski, ekspert Rady

Sekretariat Rady i pracownicy Kancelarii Prezesa Rady Ministrów:

19. Anna Biała, Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwiązań Innowacyjnych w KPRM
20. Marcin Wysocki, Zastępca Dyrektora Departamentu Cyberbezpieczeństwa w KPRM
21. Robert Kroplewski, Pełnomocnik Ministra Cyfryzacji ds. Społeczeństwa Informacyjnego
22. Halszka Suszek-Borowska, Naczelnik wydziału, Departament Rozwiązań Innowacyjnych w KPRM
23. Ewa Świętochowska, ekspertka, Departament Rozwiązań Innowacyjnych w KPRM
24. Piotr Rutkowski, doradca do spraw polityki DLT/Blockchain, Departament Architektury Informacyjnej Państwa w KPRM

25. Katarzyna Stopińska, KPRM
26. Anna Supeł, KPRM
27. Joanna Laskowska, KPRM